

KÖZGAZDASÁG

A városok hitele.

A magyar városok nagyváradi kongresszusának mai gyűlését délelőtt kilenc órákor kezdték. Ennek a programján két előadás szerepelt: *Lukács Ödön* nagyváradi városi tanácsosé a városok hiteléről és *Harrer Ferenc* fővárosi tanácsosé a közigazgatás államosításáról.

Lukács tanácsos előadását nagy várakozással fogadták. Bevezetésül részletesen ismertette, mit tett eddig a magyar törvényhozás a községi közhitel érdekében, majd, hogy mit tettek városaink a hitelviszonyok javításáért. Vázolja a mai szomorú pénzügyi helyzetet, melynek közepette a városok állandó kölcsön fölvételére nem is gondolhatnak. Ez az állapot a legnagyobb veszedelemekkel fenyegeti a városokat, amelyek kénytelenek abbahagyni a megkezdett munkákat és újabb városfejlesztő munkák megkezdésére nem is gondolhatnak. Ismerteti a magyar városok vagyoni állapotát, amelynek végső eredménye az, hogy a városok összes vagyona 1251 millió korona, amelyet 496 millió adósság terhel, a tiszta vagyon tehát 754 millió korona. A törvényhatósági városok a legközelebbi jövőben 272 millió korona újabb beruházást terveznek, a rendezett tanácsú városok pedig 175 millió korona értékűt. Ezt a hatalmas összeget kölcsön után akarják fedezni és ezenkívül a lejárt tartozások összegét is. Az összes hitelszükséglet e percben 487 millió korona. Ezek az újabb befektetések azonban a városok vagyoni helyzetét nem fogják rontani, mert azok nagyrésze produktív befektetés. E megállapítások után az előadó részletesen és bőséges adatokkal ismerteti a nyugateurópai városok hitelkielégítésének formáit, majd e tanulságos fejezet után áttér a hazai hitelügy ismertetésére.

A községi hitelügy elmaradottsága nálunk három okra: a tőkeszegénységre, a községi hitelügy szervezetlenségére és az állami támogatás hiányára vezethető vissza. Az első köteleesség a szervezés és pedig vagy az egyes városok nyílt piaccal való közvetlen összeköttetésének lehetővé tételével vagy az egyesített városoknak a nyílt piaccal való kapcsolatba hozásával. Hosszasan fejtegeti annak a szükségét, hogy a városoknak legyen joguk önállóan kötvények kibocsátására, de csak akkor, ha más úton nem fedezhetik szükségleteiket. Kíváncsún tartja a városi hitel középpontosítását, végül az állami támogatás szükségességével és formáival foglalkozik. Addig is azonban átmenetien segítene az, ha az állam garanciát vállalna a nélkülözhetetlen városi kölcsönökért vagy ha rövid lejáratú hitelt nyújtana a városoknak. Ajánlja, alakítsanak a városok középponti hitelintézetet, amelyben az állam is vegyen részt megfelelő tőkével, adják meg a fejlettebb városoknak az önálló kötvénykibocsátó jogot, a legközelebbi állami kibocsátás összegébe a városok legsürgősebb szükségleteit is foglalják be és így az állam adjon rövid lejáratú kölcsönt a városoknak.

Az előadást nagy tetszéssel fogadták. Ezután *Harrer Ferenc* doktor foglalta el az előadói széket.

x Ankét az információs irodák ügyében.

Az információs irodák visszaélése ellen a kereskedelmi testületek állandóan panaszos fölterjesztést intéznek a kereskedelemügyi miniszterhez. Legutóbb a budapesti kereskedelmi és iparkamara földolgozta rendszerezen az irodák visszaéléséről összegyűlemlített anyagot, ezenkívül a Magyar Kereskedők Egyesülete is sürgette nemrég a kormányhatóság beleavatkozását. Mint értesülünk, a kereskedelemügyi minisztérium teljesen egybegyűjtötte az irodák megrendszabályozásához való anyagot és *Harkányi János* báró kereskedelmi miniszter elnöklésével ez ügyben október hónapban ankét lesz, melyre a kereskedők testületei is meghívót kapnak.

ben október hónapban ankét lesz, melyre a kereskedők testületei is meghívót kapnak.

x Csőd előtt álló szegedi bankok.

Megírtuk, hogy a Szegedi Közgazdasági és Iparbank fölszámoló bizottsága elhatározta, hogy csődöt kér a bank ellen. A felszámoló bizottság úgy látszik, hogy meggondolta a dolgot, mert a csődöt nem kérte meg maga ellen, hanem *Müller Mátyás*, a bank egyik hitelezője kért csődöt. Később azonban *Müller* is belement a halasztásba és így csak október 3-án fogja a törvényszék a csődöt elrendelni a fölszámoló kérésére. Az újabb halasztás azért történt, mert a bank be akarja várni, hogy az érdekelt *Ferraria* vásárugyár megkapja a 92.000 korona szubvencióját. — A szegedi törvényszék ma elrendelte a csődöt a *Délmagyarországi Közgazdasági Bank* ellen. Egyszer már volt csőd a bank ellen, de a tábla felfüggesztette, most azonban a Szarvasi Takarékpénztár kérésére újból megújította.

x A mai gabonatőzsde. A gabonatőzsdén ma is viharos ármozgalom volt. A reggeli megnyitáskor a kontremimpozíciókat nagy tételben visszavásárolták, az árnívó 10—20 fillérrel emelkedett, mert a tegnapi exekucióknak folytatása nem volt. De a szilárdságnak csakhamar vége lett. A csütörtökön kezdődő zsidóünnepken ugyanis a gabonapiac forgalma szünetelni fog és ezért ma a felmondásra került anyag nagybodolásától félték. Ez jogos is volt. Fél tízenegy után a giró-hivatal kifüggesztette hirdetését, amely szerint a búzából 266.000, rozsából 60.500, zabból 4000 és tengeriből 1000 métermázsát jelentettek be szállításra. Ilyen nagy mennyiségre — a búzánál — nem számítottak. A felmondott mennyiségből csak 40 ezer métermázsát vesznek át, a többi kötésenkint 80—100 koronáért áprilisra halasztották. A rozsot cseh számlára keresték, ezért kéveset gyöngült, a zab is tartotta az árát, amit a kis felmondással lehet megokolni. Az irány a déli zárlatkor általában igen lanya volt.

x A földgáz értékesítése előtt. A földgáz tanulmányi szindikátus megbízásából

Mr. Miller és Mr. Clapp amerikai szakértők már befejezték Sármáson a földgázra vonatkozó tanulmányokat és el is készülték jelentésükkel. A jelentést, mint értesülünk, ezen a héten adják át a pénzügyminiszternek, aki azután határozni fog a további teendőkre vonatkozóan. A jelentés egyben az értékesítés kérdésére is kiterjeszkedik, de nem úgy, ahogy arról egyes közlésekben megemlékeztek. Az értékesítésre nézve nincs végleges terv, sem ajánlat s azok a hírek, amiket erre vonatkozólag publikáltak, csak találgatások, vagy következtetések. A szindikátusnak egyelőre nem volt más feladata, mint megvizsgálni a földgáz értékét és értékesítésének lehetőségét. Ennek a missziójának eleget tett s most már csak akkor várhat rá szerep, ha a pénzügyi kormány a magántőke közreműködésével oldja meg a finánciális kérdéseket. Egyelőre azonban még semmi bizonyosat nem tudni, miután, mint beavatott forrásból értesülünk, Teleszky miniszternek az a szándéka, hogy felülvizsgálta (Mr. Miller és Mr. Clapp) jelentését.

x Nyugodt a pénzpiac. Ma megint ösz-

szetorlódtak a kedvezőtlen momentumok, hogy fokozzák az értékpiacon ültetlenségét és lanyhulásra hajló irányát. A pénzpiacra szeptember utolsó napján nagy feszültségről panaszkodtak. Berlinben ezért a tegnapi ülésen a Reichsbank nem mérsékelhette a rátát. A balkáni eseményeket is nagyon komolyan fogadják, mert az albánok egyre jobban vonulnak a szerb területen, ami komoly komplikációkra adhat okot. Ezért nem vehették figyelembe a japán-kinai konfliktus végleges elintézését és a bolgár-török békeszerződés aláírását. A vaspiacon hírei is igen kedvezőtlenül hangzottak, ami a Rima újabb ár-

esését okozta. A spekulánsok tartózkodó magatartása ezért nagyon kiélesedett, üzletet ma már bécsi számlára is alig kötöttek, a mennyiben a küszöbön álló ünnepek előtti szokásszerű óvatosságot semmi esemény sem oszlathatta el.

A budapesti gabonatőzsde.

A határidőpiacon a mai második fölmondó napon 266.000 métermázsá búzát, 60.500 métermázsá rozsot és 4000 métermázsá zabot jelentettek be szállításra. Az irány eleinte szilárdabb volt (néhány kontremim spekuláns fedező vásárlással szerepelt, de később a nagyobb buza fölmondás hatása alatt olesőbbodtak a jegyzések. Dél tájban a technikai műveletek szerint ismét nagyon változó az irány. A forgalom nyugodtabb, mint tegnap. Az árfolyamok a következők:

Búza áprilisra 11.38, októberre 10.50. Rozs áprilisra 8.90, októberre 8.20. Tengeri májusra 6.72. Zab áprilisra 7.90, októberre 7.54. A készáruvásáron tartott volt az üzlet iránya.

A budapesti értéktőzsde.

A mai elötőzsde üzletellen volt. Külföldről kiváltképpen Newyorkból és Párisból igen lanya jelentések érkeztek, Bécsben a vaspiacon lanyhasága ijesztő mértékben terjed, mindez a külpolitikai helyzet bizonytalanságával együtt rossz hatást tett. A török-bolgár békekötés ilyen körülmények között hatást nem tett. Érdekes, hogy mindazáltal az árnívó a határidőpiacon eléggé tartott volt, csak a rimamurányi részvény hanyatlott újra 3—4 koronával, míg ellenben a közuti és a magyar bank tartott áran eserelt gazdát. A készáruvapiac üzletellen volt. A zárlat tartózkodó volt.

Kötöttek: Magyar hitel 824—824.80. Magyar bank 549—550.50. Közuti vasut 637—639.50. Rimamurányi 677.75—680.50. Salgó 761—764. Ujlaki 281. Phöbusz 100. M. villamos 497—500.

A bécsi börze.

Kötöttek: Osztrák hitelrészvény 625. Magyar hitel 823. Angló-bank 337. Bankverein 514.50. Uniobank 592. Landerbank 517.50. Osztrák államvasut 696.25. Déli vasut 253. Rimamurányi 697. Alpési bányarészvény 854. Májusi járadék 81.35. Magyar koronajáradék 81. Török sorsjegy 232.50. Márka készpénzért 117.92. Dohány 361. Lombard 126.25. Prágai vasmű 2935. Skoda 836. Az irányzat megnyitáskor gyenge, később valamivel javult.

Felelős szerkesztő: Pásztor József.

Kiadótulajdonos: Várnay L.

A törökkanizsai járás főszolgabírájától.

6447—1913. szám.

Tárgy: A csókai községi végrehajtói állás betöltése.

Pályázati hirdetmény.

Csókai községnél megüresedett községi végrehajtói állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Az állás évi 720 korona fizetéssel van egybekötve, melynek 780 koronára leendő föl emelése iránt eljárás folyamatban van.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felbélyegzett, sajátkezűleg írt,

1. iskolai képességüket, 2. eddigi alkalmaztatásukat igazoló és végül 3.) erkölcsi és illetőségi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket hivatalomnál f. évi október hó 20-ig adják be. A szerb nyelv ismerete kívánatos.

Elkésve, vagy fenti felszerelés nélküli kérvényeket visszautasítom.

Törökkanizsán, 1913. szeptember hó 27.

Dr. MIHALOVICS.
főszolgabíró.